

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/141/2025.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.II.20.529/2024/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó személyesen eljárva az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Kúria Pfv.II.20.529/2024/8. számú ítéletének, és a Győri Törvényszék 2.Pf.20.080/2024/10. számú ítéletének alaptörvény-ellenességét, mivel az indítvány szerint a támadott bírósági ítéletek sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, II. cikkét, III. cikk (1) bekezdését, IV. cikk (1) bekezdését, V. cikkét, VI. cikk (1) és (2) bekezdését, XV. cikkét, XVI. cikk (1) bekezdését, XX. cikk (1) bekezdését, XXII. cikkét, XXIV. cikk (1) és (2) bekezdését, XXVII. cikk (1) bekezdését, a XXVIII. cikk (1) bekezdését, valamint a 28. cikkét.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapját képező ügy tényállása szerint az indítványozónak és az alapügy alperesének közös gyermeke az életközösségük megszakadása és a gyámhivatal által elrendelt szétköltözési kötelezettség után az indítványozóval Sopronba költözött, az alapügy alperese pedig korábbi lakóhelyükön (Gyulán) maradt. A gyermek közösségébe jól beilleszkedett. A szülők között 2021-ben a szülői felügyeleti jog rendezése tárgyában bírósági eljárás indult. Az ügyben eljáró Gyulai Járásbíróság ideiglenes intézkedéssel az indítványozónál helyezte el a gyermeket, a 2022. szeptember 21-én meghozott ítéletével azonban a gyermek szülői felügyeletének gyakorlására az alapügy alperesét jogosította fel (emellett pedig 25 000 Ft gyerektartásdíj megfizetésére kötelezte). A fellebbezés alapján eljáró Gyulai Törvényszék az elsőfokú ítéletet helybenhagyta, és kötelezte az indítványozót a gyermek átadására. A gyermekpszichológus szakvéleménye szerint a gyermekben a

bírósági ítélet szorongást és egyéb egészségügyi problémákat váltott ki, amelyek kihatnak a szociális kapcsolataira is.

- [3] Az indítványozó 2023. január 9-én keresetet nyújtott be a Soproni Járásbírósághoz (a továbbiakban: járásbíróság) a szülői felügyeleti jog megváltoztatása iránt. A járásbíróság, 2023. február 6-án hozott végzésében megállapított ideiglenes intézkedésével megváltoztatta a szülői felügyeleti jog gyakorlását és a gyermeket az indítványozónál helyezte el. A Győri Törvényszék végzésével a járásbíróság végzését megváltoztatta és az ideiglenes intézkedést mellőzte, mivel az ideiglenes intézkedés alapjául felhozott tényt (a gyermek szorongása) nem tekintette új ténynek, az a korábbi, a szülői felügyeleti jogot rendező ítélet meghozatalakor már ismert volt. A gyermek az átadáson nem jelent meg, mivel félt attól, hogy az alapügy alperese (az apa) erőszakkal fogja őt elvinni.
- [4] A járásbíróság ítéletében megváltoztatta a szülői felügyeleti jog gyakorlását, és a gyermek felügyeletére az indítványozót jogosította fel. A járásbíróság ítéletében arra hivatkozott, hogy a korábbi ítélet óta a gyermek pszichés állapotában jelentős változás állt be. A gyermek pszichoszomatikus tünetei pedig a per alatt csak fokozódtak. A gyermekpszichológus szerint, ha a gyermek az apához kerül, akkor tünetei, szorongása fokozódni, rosszabbodni fog. A gyermeknek dührohamai voltak, amikor szóba került, hogy az apjához kerül, és azóta már telefonon sem hajlandó beszélni az édesapjával. Az igazságügyi pszichológus ugyanakkor megállapította, hogy az alapügy alperese nyugodtabb, türelmesebb személyiség, aki szeretettel fordul a gyermekéhez, és stabilabb kereteket tud a gyermek számára biztosítani, azaz a gyermeknek az alperesi nevelési attitűd felelne meg jobban. Az igazságügyi pszichológus szerint feltehető, hogy ha a gyermek az indítványozó mellett marad, akkor ő tovább mélyíti a gyermek ellenérzéseit az apjával szemben. Ugyanakkor a gyermek pszichés állapotára tekintettel félt, hogy ha a gyermek az apához kerül, akkor állapota romlani fog, ezért az lenne a célravezető, ha az indítványozónál maradna, aki belátná, hogy változtatnia kell a hozzáállásán. Mindezek alapján a járásbíróság úgy vélte, hogy a gyermek érdekét az szolgálná, ha az indítványozónál maradna, ezzel stabilizálva a gyermek pszichés állapotát.
- [5] 1.2. Az alapügy alperese ezt követően fellebbezéssel fordult a Győri Törvényszékhez (a továbbiakban: törvényszék), amely a járásbíróság ítéletét megváltoztatta, és az indítványozó keresetét elutasította.
- [6] A törvényszék megállapította, hogy a járásbíróság túlzott jelentőséget tulajdonított a gyermek aktuális mentális állapotának. Ehelyett a gyermek hosszútávú érdekeit érvényre juttató szempontokat kellett volna figyelembe vennie. A gyermek pszichés állapotában való romlás a per következménye, és erre nem az a megoldás, hogy nem változtatunk a helyzeten, mert attól a gyermek jobban lesz. A törvényszék figyelembe vette azt is, hogy miután az indítványozó az ország másik felére költözött a gyermekkel, utána akadályozta és gátolta a gyermeknek az apjával való

kapcsolattartását. A másodfokú eljárásban kirendelt igazságügyi pszichológus álláspontja szerint az indítványozó saját akaratát és érdekét helyezi előtérbe a gyermeké helyett (befolyásoló és ellennevelő tevékenységet folytat az apával szemben). A gyermek állapotát egy ilyen környezet nem fogja segíteni, és ezt a heti, kétheti egy órás pszichológusi megsegítés sem fogja javítani. A törvényszék szerint a járásbíró az sem értékelte, hogy a gyermek 2021 óta az indítványozó felügyeletében van, és állapota így romlott le a jelenlegi szintre. A törvényszék az elsőfokon bevont szakértők tárgyilagosságát és hitelességét is megkérdőjelezhetőnek tartotta.

- [7] 1.3. Az indítványozó ezt követően felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Kúriához. A Kúria ítéletében a törvényszék ítéletét hatályában fenntartotta.
- [8] A Kúria ítéletében kiemelte, hogy a felülvizsgálati eljárás kereti szűkre szabottak, abban csak a jogszabálysértéseket tudja vizsgálni, és azokat is csak abban az esetben, ha azok kellő indokolással vannak ellátva. Ezek alapján a Kúria a felülvizsgálati kérelem egy részét nem is vizsgálta érdemben. A kérelem többi részének szemben a Kúria kiemelte, hogy a szülői felügyeleti jog megváltoztatásának két együttes feltétele van: a körülményeknek jelentősen változnia kell, és ezek alapján a szülői felügyeleti jog megváltoztatása a gyermek érdekében áll. Az a szülő azonban, aki saját felróható magatartásával idézte elő a körülményekben való változást, erre a változásra nem hivatkozhat. E körben a Kúria a törvényszék érvelésével értett egyet: az előzményi ítéletek egybehangzóan az alapügy alperesét jogosították fel a szülői felügyelet gyakorlására, ennek ellenére az indítványozó azonnal újabb pert indított ennek megváltoztatására, a gyermek átadásában pedig nem működött közre, amellyel (jogellenes magatartásával) maga is hozzájárult a gyermek pszichés állapotának romlásához. A Kúria hangsúlyozta azt is, hogy az Alaptörvény szerint a gyermek érdeke a stabil és kiegyensúlyozott testi, szellemi és erkölcsi fejlődéshez való jog. A gyermek szülői felügyelete tárgyában zajló pereskedés nem eredményezheti a gyermek egyik szülő általi kisajátítását. A gyermek érdeke ugyanis nem azonos a szülői érdekekkel. A szülő, aki a gyermeke a különélő szülőtől elzárja, nem hivatkozhat a gyermek nyilatkozatára. A gyermek betegsége már az alapperben is ismert volt, ezt a további pereskedés súlyosította. Ezért is elemi érdeke a gyermeknek a pereskedés lezárása és a nyugodt, stabil környezet megteremtése. A gyermek rövidtávú érdekét pedig felülírja a hosszútávú érdek.
- [9] 1.4. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában a kúriai és a törvényszéki ítélet megsemmisítését kérte, az Alaptörvény több cikkére való hivatkozással.
- [10] Az indítványozó – az Alkotmánybíróság Főtitkárának hiánypótlási felhívása alapján kiegészített – alkotmányjogi panaszában kifejtette, hogy álláspontja szerint a kúriai és törvényszéki ítélet mind anyagi jogi, mind pedig eljárásjogi értelemben véve

alaptörvény-ellenes. Indítványában az egyes eljáró bíróságok által vele szemben kiszabott eljárási és egyéb díjfizetési kötelezettségek törlését és mérséklését is kérte.

- [11] Alkotmányjogi panaszának részletes indokolásában elsőként a vele szemben kiszabott költségek tekintetében fejtette ki álláspontját, és ezzel összefüggésben kiemelte, hogy az irányadó jogszabályok alapján azok viselésére nem ő lett volna köteles (ezzel pedig az Alaptörvény II. cikkét, XXIV. cikkét és XXII. cikkét is sértették a támadott ítéletek).
- [12] Az indítványozó kifejtette továbbá, hogy a törvényszék ítéletével súlyosan traumatizálta a gyermekét, ezáltal pedig a törvényszéki ítélet sérti az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdését. Az indítványozó utalt arra is, hogy a számára kedvezőtlen ítéletek az ő egészségi állapotára is kihatottak, ezáltal pedig sérült az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdése is.
- [13] A XVI. cikk sérelmét amiatt is állította, hogy az eljáró bíróságok nem a gyermek érdeke mentén döntöttek a szülői felügyeleti jog gyakorlásáról, az alapügy alperesének érdekeit vették csak figyelembe. Álláspontja szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmét valósította meg az, hogy az eljáró bíróságok nem vizsgálták meg kellő alaposággal, hogy a gyermeknek milyen pszichés és testi következményekkel járna a szülői felügyeleti jog megváltoztatása. Emellett véleménye szerint a bíróságok által alkalmazott „áldozathibáztatás” is sértette a tisztességi eljáráshoz való jogát. Álláspontja szerint az eljáró bíróságok nem is indokolták meg megfelelően az ítéletüket.
- [14] Álláspontja szerint a bíróságok nem tárták fel megfelelően az alapügy alperesének anyagi körülményeit sem, amellyel az ítéletek az Alaptörvény XV. cikkét is sértették. Az indítványozó szerint az Alaptörvény ezen cikkét sérti már önmagában az is, hogy a bíróságok az alapügy alperesének ítélték a gyermek szülői felügyeleti jogát.
- [15] Az indítványozó – indokolás és határozott kérelem nélkül – arra is utalt alkotmányjogi panaszában, hogy az Alkotmánybíróság vizsgálja meg (normakontroll eljárás keretében) az eljárásban alkalmazott jogszabályokat is.
- [16] 2. Az Abtv. 56. §-a alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának kérdésében dönt, ennek során mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [17] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el, és az indítványozó panaszának vizsgálata alapján azt állapította meg, hogy az alkotmányjogi panasz az alábbi okok miatt nem fogadható be.
- [18] 2.1. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben

érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

- [19] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában utalt arra, hogy amennyiben az Alkotmánybíróság nem ad helyt az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszának, akkor kéri a bírósági eljárásokban alkalmazott jogszabályok alkotmányosságának a vizsgálatát is. Ezzel kapcsolatban azonban határozott kérelmet nem fogalmazott meg, az Alaptörvény kifogásolt rendelkezéseit nem jelölte meg, és indokolást sem adott elő. Az indítvány tehát e tekintetben nem felelt meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglaltaknak.
- [20] 2.2. Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [21] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 30. §-a és az Ügyrend 28. § (1) bekezdése alapján határidőben érkezett.
- [22] Jelen ügyben az alkotmányjogi panaszt az alapul szolgáló bírósági eljárásban érintett felperes nyújtotta be az ügyet érdemben lezáró bírósági ítélettel szemben, amely tekintetében további jogorvoslatnak nincs helye.
- [23] 2.3. Az indítványozó számos alaptörvényi rendelkezés sérelmét állította [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, II. cikkét, III. cikk (1) bekezdését, IV. cikk (1) bekezdését, V. cikkét, VI. cikk (1) és (2) bekezdését, XV. cikkét, XVI. cikk (1) bekezdését, XX. cikk (1) bekezdését, XXII. cikkét, XXIV. cikk (1) és (2) bekezdését, XXVII. cikk (1) bekezdését, a XXVIII. cikk (1) bekezdését, valamint a 28. cikkét]. Ezen rendelkezések vonatkozásában azonban érdemi, alkotmányjogi értelemben is értékelhető indokolást (amely indokolás nem szakjogi szempontokat kifogásolt) csak a XVI. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében adott elő. Ezért az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasznak a többi alaptörvényi rendelkezés sérelmét állító részét (amelyek vonatkozásában az indítványozó nem csak érdemi, alkotmányjogi szempontból értékelhető indokolást nem adott elő, de sok esetben nem is kapcsolódtak az alapügyhöz, és a támadott ítéletekben kimondottakhoz) érdemben nem vizsgálta, mivel az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az indokolás hiánya az ügy érdemi elbírálásának akadályá {lásd többek között: 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [10], [13]}.

- [24] Ezen alaptörvényi rendelkezések vonatkozásában azt is fontos kiemelni, hogy az Alkotmánybíróság gyakorlata az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére, mint Alaptörvényben biztosított jogra csak két esetben alapítható alkotmányjogi panasz: a kellő felkészülési idő hiánya, illetve a visszaható hatály tilalma miatt {3012/2017. (II. 8.) AB határozat, Indokolás [25]}. Az indítvány azonban az erre vonatkozó érvelést teljes mértékben nélkülözi.
- [25] Az Alaptörvény 28. cikke tekintetében fontos kiemelni, hogy az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint az Alaptörvény 28. cikkére alkotmányjogi panasz önmagában nem alapítható {lásd pl. 3257/2016. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [13]; 12/2020. (VI. 22.) AB határozat, Indokolás [41]; 3550/2021. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3138/2022. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [10]}.
- [26] Emellett azt is fontosnak tartja kiemelni az Alkotmánybíróság, hogy szakjogi kérdésekben való döntés (lásd pl. az eljárási költségek és díjak viselésének kérdése) nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe. Szakjogi kérdések felülbírálatára az Alkotmánybíróság csak akkor jogosult, ha azok esetében alaptörvény-ellenesség kétélye merül fel. Jelen esetben azonban még megfelelő indokolás esetében sem merült fel annak kétélye.
- [27] 2.4. Az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében megállapítható, hogy az indítvány megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében támasztott – a határozott kérelemre vonatkozó – törvényi feltételeknek. Az indítvány megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 51. § (1) bekezdés és 52. § (1b) bekezdés a) pont], az Abtv. 27. §-ában foglalt hatáskörben kérve az Alkotmánybíróság eljárását. A panaszos megjelölte továbbá az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont] és az Alaptörvény sérelmet szenvedett rendelkezését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]. Az indítvány benyújtását részletesen indokolta, kifejtve az Alaptörvényben foglalt jogok sérelmének mibenlétét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Az indítványozó kifejezett kérelmet fogalmazott meg a bírói döntés megsemmisítésére nézve [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [28] Az indítványozó mindkét érintett alaptörvényi cikk sérelmét abban látta, hogy az eljáró bíróságok nem megfelelően értékelték a gyermek legfőbb érdekét, nem voltak le helyes következtetéseket a megállapított tényállásból, és abból indultak ki, hogy az indítványozó felelős a gyermek romló pszichés állapotáért. Összességében tehát a támadott ítélek indokolás hiányosak *contra legem* jellegűek, amelyek már a *contra constitutionem* jelleget is elérik.
- [29] 2.4.1. Az Abtv. 29. §-ában meghatározottak szerint az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kétélyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása

önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {erről elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.

- [30] 2.4.2. E körben az Alkotmánybíróság az Abtv. 29. §-ának vizsgálata körében az alábbiakat állapította meg.
- [31] Fontos kiemelni, hogy Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében deklarált jogállamiság követelményével összefüggésben az egyik legfontosabb alkotmányos követelmény egy állam működésével összefüggésben a jogbiztonság, vagyis a kiszámíthatóság biztosítása. Ez a kiszámíthatóság a jogalkotás és a jogalkalmazás területére egyaránt vonatkozik. Ebből következően a bíróságoknak a jogszabályok keretei között, azokat alkalmazva kell a döntésüket meghozniuk. Ha ezen döntés *contra legem* jellegű, azaz a jogszabályokkal ellentétes, akkor sérül a jogbiztonság elve (és ezen keresztül a tisztességes eljáráshoz való jog is). Az azonban – az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz eljárásban – nem róható fel egy bíróságnak, ha az a jogszabályok szerint jár el. Jelen ügyben megállapítható, hogy mind a törvényszék, mind pedig a Kúria az irányadó jogszabályok alapján járt el az eljárása során. Az alkotmányjogi panaszban támadott ítéletek indokát adták ugyanis annak, hogy miért döntöttek az ítéletek rendelkező része szerint, és ezen döntések hogyan és miért szolgálják a perben érintett gyermek érdekeit.
- [32] Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata szerint nem vizsgálja a jogszabályok bíróságok általi alkalmazását, a jogszabályok értelmezését mindaddig, amíg azok nem vetik fel az alaptörvény-ellenesség kételyét. Jelen ügyben megállapítható, hogy az indítványozó által felhozott érvek alapján az eljáró bíróságok ítéletei tekintetében nem merül fel az alaptörvény-ellenesség kételye, tekintettel arra, hogy az eljáró bíróságok az irányadó anyagi és eljárási jogszabályoknak a következetes bírói gyakorlat szerinti értelmezését követték.
- [33] Mindezek alapján megállapítható, hogy az eljáró bíróságok az irányadó jogszabályok alkalmazásával és a szakértői vélemények értékelésével, a gyermek érdekei alapján jutottak a támadott ítélet szerinti eredményre, így a támadott bírósági ítéletek az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdése valamint XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében nem vetik fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét (tekintettel arra, hogy annak kapcsán nem merül fel a *contra legem* jogalkalmazás kételye), és olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vet fel, amelynek tisztázását az Abtv. 27. §-a szerinti eljárás keretében az Alkotmánybíróság indokoltnak tartana. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem felel meg az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos követelmények egyikének sem.
- [34] 3. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság – tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz nem tett eleget az Abtv. 26. § (1) bekezdésének, és 27. §-ának valamint az 52. § (1b) bekezdésének, részben pedig nem felelt meg az Abtv. 29. §-a szerinti követelményeknek, így az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján,

figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is – az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2025. május 27.

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Cziné Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
előadó alkotmánybíró